

Nærings- og handelsdepartementet 2. april 2013

Høringsnotat

Forslag til endringer i EØS-høringsloven og forskrifter som gjennomfører IMI-forordningen og forordning om europeisk standardisering

1. Forordning (EU) nr. 1024/2012 om administrativt samarbeid gjennom IMI

1.1. Bakgrunn

EØS-reglene pålegger i økende grad myndighetene i EØS-statene å samarbeide med hverandre. Slikt administrativt samarbeid kan for eksempel gjelde utveksling av informasjon i forbindelse med forvaltning av godkjenningsordninger eller bistand i forbindelse med tilsyn med aktører som opererer i flere EØS-stater.

Europakommisjonen utviklet i 2008 et elektronisk informasjonssystem for det indre marked (IMI) for å styrke samarbeidet mellom myndigheter i EØS-statene på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. IMI er et flerspråklig IT-program som forenkler kontakten mellom pr. i dag ca. 7000 myndigheter. Relevante myndigheter kan effektivt utveksle informasjon om vilkårene for utøvelse av økonomiske og næringsrelaterte aktiviteter i de respektive EØS-stater. IMI benyttes blant annet til samarbeid om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner og til tilsyn med tjenesteytere. Potensialet for økt bruk av IMI er betydelig og målet er at systemet skal videreutvikles, slik at det etter hvert kan benyttes på flere myndighetsområder.

Europakommisjonen la 21. februar 2011 frem meddelelsen "Bedre styring av det indre marked gjennom økt administrativt samarbeid: En strategi for å bygge ut og utvikle informasjonssystemet IMI".¹ Meddelelsen inneholder nyttig bakgrunnsinformasjon. IMI har så langt fungert på ulovfestet grunnlag. For å legge til rette for et fremtidsrettet system som forenkler samhandlingen mellom myndighetene fremmet Europakommisjonen et forslag til IMI-forordning. Departementet sendte Europakommisjonens forslag på høring med høringsfrist 30. november 2011. Det kom inn 25 høringsinnspill hvorav åtte med realitetsmerknader. Høringsinstansene var i all hovedsak positive. Høringsbrev og høringsinnspill er publisert på departementets hjemmesider².

Nærings- og handelsdepartementet er nasjonal koordinator for IMI. Departementet har fulgt prosessen med videreutviklingen av systemet gjennom deltagelse i Europakommisjonens arbeidsgruppe IMAC-IMI. En felles EFTA-kommentar til forordningsforslaget ble avgitt 12. mars 2012.³

1.2. Innholdet i forordning (EU) nr. 1024/2012

Forordning (EU) nr. 1024/2012 etablerer et horisontalt rettsgrunnlag for IMI og fastsetter felles regler for anvendelse for å sikre effektiv bruk av systemet. Regelverk for personvern fastsettes, samtidig som rollene til og kontakten mellom IMI-aktørene

---

¹ http://ec.europa.eu/internal_market/imi-net/docs/strategy_paper_da.pdf

² <http://www.regjeringen.no/nb/dep/nhd/dok/horinger/horingsdokumenter/2011/horing---forslag-til-forordning-om-infor.html?id=660463>

³ <http://www.efta.int/~media/Documents/eea/eea-efta-comments/2012/2012-03-16-eea-efta-comment-internal-market-information-system-imi.pdf>

klargjøres og forenkles. Det legges også til rette for fremtidig, utvidet bruk av IMI innenfor nye saksfelt.

1.2.1. Kapittel 1 - Generelle bestemmelser

Kapittelet etablerer IMIs formål og anvendelsesområde. Det fremgår av artikkel 3 at IMI skal anvendes til informasjonsutveksling mellom medlemsstatene samt mellom medlemsstatene og Europakommisjonen. IMI skal benyttes for rettsakter vedrørende det indre marked som stiller krav om administrativt samarbeid. Det fremgår av vedlegget til forordningen hvilke rettsakter som i dag faller inn under IMIs anvendelsesområde. IMI-forordningens virkeområde kan utvides til å omfatte andre EU-rettsakter der dette etter nærmere vurderinger anses å være hensiktsmessig.

1.2.2. Kapittel 2 - IMI-relaterte oppgaver og ansvarsområder

Artikkel 6 beskriver IMI-koordinatorenes rolle og ansvarsområder. Artikkel 7 angir kompetente myndigheters bruk av systemet. Artikkel 9 regulerer adgangsrettigheter for IMI-aktører samt deres tilgang til og bruk av personopplysninger. Tilgangsnivået skal være begrenset, og i tråd med brukerens profesjonelle behov. Det fremgår videre av artikkel 10 at medlemsstatene anvender nasjonale regler for taushetsplikt for egne IMI-brukere. Bestemmelsen sier videre at IMI-aktører skal respektere andre IMI-aktørers anmodning om fortrolig behandling av opplysninger i en sak.

1.2.3. Kapittel 3 - Databehandling og sikkerhet

Av artikkel 14 fremgår det at personopplysninger som behandles i systemet, skal blokkeres, dvs. gjøres utilgjengelig for innsyn i systemet, senest 18 måneder etter at den aktuelle samarbeidsprosedyren er avsluttet. Tre år etter blokkering slettes personopplysninger i IMI automatisk. Artikkel 16 gjelder sensitive personopplysninger som allerede i dag anvendes i IMI gjennom yrkeskvalifikasjons- og tjenestedirektivet. Det henvises til de generelle reglene i personverndirektivet (95/46/EF), og forordning (EF) nr. 45/2001 om behandling av personopplysninger i fellesskapsinstitusjonene.

1.2.4. Kapittel 4 - Registrertes rettigheter og tilsyn

Artikkel 18 forplikter IMI-aktører å informere de registrerte om at deres personopplysninger er behandlet i IMI. Artikkel 19 befester datasubjektens innsynsrett, og muligheten for å begjære endring eller sletting av uriktige opplysninger. Slike korreksjoner skal utføres innen 30 dager av relevant IMI-myndighet. De nasjonale tilsynsmyndigheter (Datatilsynet) gis myndighet til å føre tilsyn med IMI-aktørenes behandling av personopplysninger, jf. artikkel 21.

1.2.5. Kapittel 5 - Geografisk anvendelsesområde for IMI

Medlemsstater kan etter artikkel 22 anvende IMI for administrativt samarbeid også innenfor egne grenser i overensstemmelse med nasjonal lovgivning. Artikkel 23 gir IMI-aktører en mulighet for å utveksle personopplysninger med tredjeland og fastsetter betingelser for dette.

1.2.6. Kapittel 6 - Avsluttende bestemmelser

Artikkel 24 hjemler opprettelsen av en komité som skal bistå Kommissjonen i gjennomføringen av forordningen. Artikkel 25 regulerer omfanget av tilsyn og rapportering om hvordan IMI fungerer. Omkostningene vedrørende utvikling, drift og vedlikehold av IMI-systemet dekkes over EUs alminnelige budsjett. Medlemsstatene dekker omkostninger til IMI-aktiviteter på nasjonalt nivå, som utdanning og teknisk bistand, jf artikkel 26.

1.3. Gjennomføring av forordning (EU) nr. 1024/2012

Forordning (EU) nr. 1024/2012 er EØS-relevant og akseptabel. Norge har vært bruker av IMI fra starten og Nærings- og handelsdepartementet er nasjonal IMI-koordinator. Forordningen erstatter kommisjonsbeslutning 2008/49/EF om håndteringen av personlige opplysninger i IMI og etablerer samtidig et horisontalt rettsgrunnlag for systemet, som til nå har fungert på ulovfestet grunnlag.

I henhold til EØS-avtalen artikkel 7 bokstav a skal forordning (EU) nr. 1024/2012, etter at den er innlemmet i EØS-avtalen, "som sådan" gjøres til del av norsk intern rettsorden. Etablering og bruk av IMI er ikke regulert i norsk rett i dag. Det eksisterer pr. i dag ikke et rettslig grunnlag for gjennomføring av forordningen i norsk rett. På denne bakgrunn er det behov for å etablere en lovhjemmel til gjennomføringen av forordning (EU) nr. 1024/2012. EØS-høringsloven er vurdert å være det beste alternativet for etablering av en slik hjemmel. Loven regulerer ulike høringsformer, som er tenkt gjennomført ved hjelp av IMI for fremtiden.

1.4. Økonomiske og administrative konsekvenser

Gjennomføring av forordning ((EU) nr. 1024/2012 ventes ikke å medføre økonomiske eller administrative konsekvenser. Norge har vært bruker av systemet siden opprettelsen av IMI. Forordningen fastsetter i all hovedsak allerede eksisterende praksis.

2. Forordning (EU) nr. 1025/2012 om europeisk standardisering

2.1. Bakgrunn

Standarder er dokumenter som definerer tekniske krav eller kvalitetskrav som eksisterende eller fremtidige varer, produksjonsprosesser eller tjenester skal oppfylle. Det er frivillig å benytte standarder. Standarder er resultatet av samarbeid mellom industri, myndigheter og andre aktører som har interesse av å delta. De tre europeiske standardiseringsorganisasjonene CEN, CENELEC og ETSI er ansvarlige for standardisering på europeisk nivå. Det er tre nasjonale standardiseringsorganisasjoner i Norge: Standard Norge, Norsk Elektroteknisk Komité og Post- og teletilsynet.

Europakommisjonen foretok en gjennomgang av det europeiske standardiseringssystemet i perioden 2008-2010. Gjennomgangen munnet ut i en strategi

for europeisk standardisering⁴ og forslag til forordning om europeisk standardisering. Departementet sendte Kommisjonens forslag til forordning om europeisk standardisering på nasjonal høring med høringsfrist 6. september 2011. Det kom inn 21 høringsinnspill. Ti høringsinstanser hadde konkrete merknader. Høringsinstansene var i hovedsak positive til forslaget. Høringsbrev og høringsinnspill er publisert på departementets hjemmesider på internett.⁵

Nærings- og handelsdepartementet har fulgt prosessen med gjennomgang av det europeiske standardiseringssystemet og utforming av tiltak som skal forbedre systemet, blant annet gjennom deltakelse i Europakommisjonens rådgivende gruppe for standardisering og handelsforenkling. Det ble avgitt EFTA-innspill til Europakommisjonen, Rådet og Europaparlamentet i forkant av at forordning (EU) nr. 1025/2012 ble vedtatt.

2.2. Innholdet i forordning (EU) nr. 1025/2012

Forordning (EU) nr. 1025/2012 regulerer samarbeidet mellom de europeiske standardiseringsorganisasjonene, nasjonale standardiseringsorganisasjoner, EØS-statene og Europakommisjonen, jf. forordningen artikkel 1.

Forordningen erstatter regler om standardisering i tre rettsakter:

- europaparlaments- og rådsdirektiv 98/34/EF om en informasjonsprosedyre for standarder og tekniske forskrifter
- rådsbeslutning 87/95/EØF om standardisering på området informasjonsteknologi og telekommunikasjon
- europaparlaments- og rådsbeslutning nr. 1673/2006/EF om finansiering av europeisk standardisering

Direktiv 98/34/EF og beslutning 87/95/EØF er innlemmet i EØS-avtalen.

Forordning (EU) nr. 1025/2012 innfører endringer som skal videreutvikle det europeiske standardiseringssystemet. Endringene består av fire hovedelementer:

- Tjenestestandarder

Forordningen utvider det europeiske standardiseringssystemet til også å omfatte standarder for tjenester. I artikkel 2 nr. 4 er tjenester tatt inn i definisjonen av tekniske spesifikasjoner.

- Bedre involvering av små og mellomstore bedrifter og andre samfunnsaktører i standardiseringsarbeidet

Forordningen artikkel 5 fastslår at de europeiske standardiseringsorganisasjonene skal legge til rette for passende representasjon fra små og mellomstore bedrifter, forbrukerorganisasjoner, miljøorganisasjoner og arbeidslivets parter ved utviklingen av europeiske standarder og europeiske standardiseringsprodukter. Forordningen

---

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0311:FIN:EN:PDF>

⁵ <http://www.regjeringen.no/nb/dep/nhd/dok/horinger/horingsdokumenter/2011/europakommisjonens-forslag-til-nye-regle.html?id=651507>

artikkel 6 lister opp eksempler på tiltak nasjonale standardiseringsorganisasjoner kan gjennomføre for å bidra til små og mellomstore bedrifters adgang til standarder og standardiseringsprosessene. Videre skal offentlige myndigheter, inkludert markedstilsynsmyndigheter, oppmuntres til å delta i standardiseringsaktiviteter på nasjonalt nivå knyttet til standarder som utformes på oppdrag fra Europakommisjonen, jf. artikkel 7.

- Reduksjon av tiden det tar å utvikle en standard

Europakommisjonen skal utforme årlige arbeidsprogrammer for europeisk standardisering som skal vise hvilke europeiske standarder og europeiske standardiseringsprodukter de europeiske standardiseringsorganisasjonene vil anmodes om å utvikle, jf. artikkel 8 i forordningen. Arbeidsprogrammet skal effektivisere samarbeidet mellom Europakommisjonen og de europeiske standardiseringsorganisasjonene.

- Bruk av tekniske spesifikasjoner på IKT-området utviklet av globale fora og konsortier

Informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) er et område hvor mange tekniske spesifikasjoner ikke er utviklet av de tradisjonelle standardiseringsorganisasjonene, men av globale fora og konsortier. Forordningen etablerer et system for anerkjennelse av de mest relevante tekniske spesifikasjoner på IKT-området utviklet av globale fora og konsortier, til bruk i forbindelse med offentlige anskaffelser, jf. artikkel 13 og 14. Slike tekniske spesifikasjoner må oppfylle kriterier oppstilt i forordningens vedlegg II.

Standardisering er et sentralt element ved harmonisering av tekniske krav til varer i EØS. Vesentlige krav som berører helse-, miljø- eller sikkerhetsaspekter ved en vare nedfelles i direktiver eller forordninger. De tekniske kravene spesifiseres i standarder. Standarder som utarbeides på bakgrunn av rettsakter som harmoniserer tekniske krav til varer kalles harmoniserte standarder. Harmoniserte standarder er utarbeidet av europeiske standardiseringsorganisasjoner på oppdrag fra EU og EFTA. Flere av rettsaktene som harmoniserer vilkårene for markedsføring av varer i EØS inneholder bestemmelser om fremgangsmåte dersom en EØS-stat mener at en harmonisert standard ikke oppfyller kravene i den aktuelle rettsakten. Artikkel 11 i forordningen skal strømlinjeforme prosessen med innvendinger til harmoniserte standarder, og erstatter tilsvarende bestemmelser i ti eksisterende rettsakter, jf. artikkel 26. Artikkel 11 gjelder kun for områder som ikke omfattes av andre rettsakter som inneholder bestemmelser om fremgangsmåte ved innvendinger til harmoniserte standarder, jf. artikkel 28 annet ledd.

Forordningen kapittel V regulerer EUs finansiering av ulike aktiviteter knyttet til standardisering. Kapittel VI inneholder bestemmelser om myndighet til å foreta endringer i forordningens vedlegg og rapporteringsplikter for de europeiske standardiseringsorganisasjonene, mens kapittel VII gir regler om oppdateringer i gjeldende rettsakter og ikrafttredelse.

2.3. Gjennomføring av forordning (EU) nr. 1025/2012

Forordning (EU) nr. 1025/2012 er EØS-relevant og akseptabel. Europeisk standardisering er et viktig element i systemet for harmonisering av tekniske krav til varer i EØS. Forordningen erstatter bestemmelser i rettsakter som er innlemmet i EØS-avtalen og gjør endringer i en rekke EØS-relevante direktiver som harmoniserer tekniske krav til varer.

Når forordning (EU) nr. 1025/2012 er innlemmet i EØS-avtalen, skal den "som sådan" gjøres til del av norsk intern rettsorden, jf. EØS-avtalen artikkel 7 bokstav a. EØS-høringsloven gjennomfører direktiv 98/34/EF. Direktivets bestemmelser om standardisering er imidlertid ikke gjennomført i norsk rett. EØS-høringsloven § 14 gir departementet hjemmel til å fastsette forskrift om meldeplikt m.m. ved nasjonal utarbeidelse av standarder. Forordning (EU) nr. 1025/2012 inneholder ikke bestemmelser om meldeplikt ved nasjonal utarbeidelse av standarder, og EØS-høringsloven § 14 gir ikke departementet hjemmel til å vedta forskrift som gjennomfører forordningen i norsk rett.

Departementet legger til grunn at det ikke foreligger hjemmel i gjeldende norsk rett for gjennomføring av forordning (EU) nr. 1025/2012. Departementet mener EØS-høringsloven, med nødvendige omstruktureringer, vil kunne gi hjemmel for gjennomføring av forordningen. Det er gjort nærmere rede for de konkrete endringsforslagene i merknader til bestemmelser i lovutkastet.

2.4. Økonomiske og administrative konsekvenser

Gjennomføring av forordning (EU) nr. 1025/2012 ventes ikke å medføre store økonomiske eller administrative konsekvenser. Norge deltar allerede i det europeiske standardiseringssystemet. Forordningen inneholder bestemmelser om utarbeidelse av arbeidsprogrammer og rapporteringsplikter for nasjonale standardiseringsorganisasjoner. Flere av forordningens bestemmelser er rettet mot de europeiske standardiseringsorganisasjonene og Europakommisjonen. Disse bestemmelsene vil ikke ha økonomiske eller administrative konsekvenser i Norge.

3. Merknader til bestemmelser i utkast til endringslov

Til lovens tittel

Lovens tittel endres for å reflektere at den ikke lenger kun skal gjelde europeisk meldeplikt for tekniske regler.

Til § 1

I forbindelse med at EØS-høringsloven endres slik at den gir hjemmel for å gjennomføre forordning (EU) nr. 1024/2012 og forordning (EU) nr. 1025/2012, oppdateres også lovens formålsbestemmelse.

Til § 2 første ledd første punktum

Lovens virkeområde utvides til også å omfatte virkeområdene til forordning (EU) nr. 1024/2012 og forordning (EU) nr. 1025/2012.

Til ny § 13 a

Forslag til ny § 13 a gir departementet hjemmel til å fastsette forskrift som gjennomfører forordning (EU) nr. 1024/2012. Forordningens virkeområde og innhold tilsier at den gjennomføres i forskrift. Gjennomføring i forskrift vil også forenkle prosessen med oppdatering av nasjonalt regelverk ved eventuelle fremtidige endringer i forordning (EU) nr. 1024/2012.

Til § 14

Endringene i § 14 gir departementet hjemmel til å fastsette forskrift som gjennomfører forordning (EU) nr. 1025/2012. Forordningens virkeområde og innhold tilsier at den gjennomføres i forskrift. Gjennomføring i forskrift vil også forenkle prosessen med oppdatering av nasjonalt regelverk ved eventuelle fremtidige endringer i forordning (EU) nr. 1025/2012.

4. Merknader til bestemmelser i utkast til forskrift som gjennomfører IMI-forordningen

Til § 1

Bestemmelsen gjennomfører forordning (EU) nr. 1024/2012 i norsk rett, og fastslår at forordningens regler, med de tilpasninger som følger av EØS-avtalen, skal gjelde som forskrift.

Til § 2

Forskriften trer i kraft fra den tid departementet bestemmer.

5. Merknader til bestemmelser i utkast til forskrift som gjennomfører forordning om europeisk standardisering

Til § 1

Bestemmelsen gjennomfører forordning (EU) nr. 1025/2012 i norsk rett, og fastslår at forordningens regler, med de tilpasninger som følger av EØS-avtalen, skal gjelde som forskrift.

Til § 2

Forskriften trer i kraft fra den tid departementet bestemmer.

6. Utkast til endringslov og forskrifter

6.1. Utkast til endringslov

Lov om endringer i lov 17. desember 2004 nr. 101 om europeisk meldeplikt for tekniske regler

I

I lov 17. desember 2004 nr. 101 om europeisk meldeplikt for tekniske regler gjøres følgende endringer:

Lovens tittel skal lyde:

Lov om europeisk meldeplikt for tekniske regler *m.m.* (EØS-høringsloven)

§ 1 skal lyde:

Loven skal motvirke ulovlige handelshindringer og bidra til fri bevegelse i EØS indre marked for varer og informasjonssamfunnstjenester, og etableringer av slike tjenester, gjennom *elektronisk administrativt samarbeid, europeisk standardisering og et system for europeisk meldeplikt (EØS-høring)* for forslag til tekniske regler.

§ 2 første ledd første punktum skal lyde:

Loven gjelder for *elektronisk administrativt samarbeid i EØS, europeisk standardisering og statlige forvaltningsorganers utarbeidelse og vedtakelse av tekniske regler.*

Ny § 13 a skal lyde:

§ 13 a Elektronisk administrativt samarbeid i EØS

Departementet kan gi forskrifter om elektronisk administrativt samarbeid i EØS.

§ 14 skal lyde:

Departementet kan *gi forskrifter om europeisk standardisering og meldeplikt m.m. ved nasjonal utarbeidelse av standarder.*

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

6.2. Utkast til forskrift som gjennomfører IMI-forordningen

Forskrift om gjennomføring i norsk rett av EØS-avtalen vedlegg X nr. __ (forordning (EU) nr. 1024/2012) om administrativt samarbeid gjennom informasjonssystemet for det indre marked og om opphevelse av kommisjonsbeslutning 2008/49/EF

§ 1 EØS-avtalen vedlegg X nr. __ (forordning (EU) nr. 1024/2012) om administrativt samarbeid gjennom informasjonssystemet for det indre marked og om opphevelse av kommisjonsbeslutning 2008/49/EF gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg X, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 2 Forskriften trer i kraft [dato].

6.3. Utkast til forskrift som gjennomfører forordning om europeisk standardisering

Forskrift om gjennomføring i norsk rett av EØS-avtalen vedlegg II kapittel XIX nr. __ (forordning (EU) nr. 1025/2012) om europeisk standardisering

§ 1 EØS-avtalen vedlegg II kapittel XIX nr. __ (forordning (EU) nr. 1025/2012) om europeisk standardisering gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg II, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 2 Forskriften trer i kraft [dato].